

नागिणीला दिले जीवनदान

मुरुड : नांदगारे येथील गणपती मंदीर शेजारी गाहणारे प्रतीक पेडगेकर यांच्या निवासस्थानी एक नागिण पाण्याच्या टाकीत पलवी होती. परंतु वेळीच सर्प मिर संदीप घर यांनी नागिणीची सुटका केल्याने तिला जीवनदान मिळाले आहे. प्रतीक पेडगेकर यांच्या निवासस्थानाच्या मार्गीला बाजूस टाकी आहे. उंदीर पकडण्यासाठी नागिण पाण्याच्या टाकीत पडली. त्यामुळे तिला बाहेर येता येत नव्हते. सर्प मिर संदीप घर यांनी वेळ न वाया जाऊ देता नागिणीस बाहेर काढून तिला सुखरूप जंगलात सोडले.

गरजूना वस्तुंचे वाटप

सायानी : हिंज ग्रेस मार्टिन मोर अप्रेम, एपिस्कोप यांच्या मार्गदर्शनाते सेंट जोसेफ बिलीवर्स इंस्टीट्यूट चर्च कुटुंबाने पप्सपूज्य मोरन मोर अभेदास्थियस योहाने मेट्रोपॉलिटन यांचा बाबाविल साजार केला. याप्रसंगी डायोपी टीम फादर संकेत मसिह, फादर टिमोथी रॉडिंग, फादर प्राप्तकर थांबल यांची पाण्याच्या टाकीत पडली. त्यामुळे तिला बाहेर येता येत नव्हते. सर्प मिर संदीप घर यांनी वेळ न वाया जाऊ देता नागिणीस बाहेर काढून तिला सुखरूप जंगलात सोडले.

मोबाईल खेचून पलायन

पनवेल : भरशाव दुकाकीवरून आलेल्या लुटारेली पायी जाणाऱ्या तरण्याच्या हातातील मोबाईल खेचून पलायन केल्याची घटना खायासमध्ये घटली. खायास २५ मध्ये लुटारणा आहें. याप्रसंगी डायोपी टीम फादर संकेत मसिह, फादर टिमोथी रॉडिंग, फादर प्राप्तकर थांबल यांची पाण्याच्या टाकीत पडली. त्यामुळे तिला बाहेर येता येत नव्हते. सर्प मिर फूड पैकेट्सचे वाप्य करून प्रेम व्यक्त केले. त्याचवरोबर गरजूना कोरडे धान्य आणि इतर जीवनावशक वस्तूंचे वाटप केले.

घरफोडीत ऐवज लंपास

पनवेल : पनवेल तालुक्यातील आई येथील दोन घरांचा कडी-कोरंडा तोडून अज्ञात व्यक्तीने सोयाची गंठण, बांगड्या आणि रोख रक्कम असा जवळपास २ लाख रुपये किमतीचा ऐवज चोरून नेत्याची घटना घडली. याप्रकरणी खोदेवर पोलीस ठायात गुन्हा दाखल करण्यात आला. योगेश जाधव हे पनवेल आई येथे राहतात. ते आपल्या घराला कुलूब लाळूब वळवली येथे गेले होते. यावेळी त्यांच्या घरात चोरांनाने प्रवेश करून छोटे मंगळसूत्र, झुमके, रोख रक्कम चोरून नेली.

महिला दिन साजरा

सायानी : तुडे ग्रामपंचायतीच्या वर्तीने जागतिक महिला दिन उत्साहात साजरा करण्यात आला. महिलांना रोजाच घरातली कमे असतात. त्यांना कुठेतरी विसंगल्य मिळावा त्यासाठी महिलांसाठी वेवेगल्या खेळाचे आवेजन सावित्रीबाई फुले यांच्या प्रतिमेला पृष्ठाहर आणि गणेशाचे पूजन करून करण्यात आले. यावेळी महिला दिनानिमित महिलांना मार्गदर्शन करण्यासाठी डॉ. मेया देशपांडे यांना आवंत्रित करण्यात आले होते.

कर्जतवर पाणीटंचाईचे सावट

१८ गावे आणि ६० आदिवासी वाड्या पाणीटंचाईग्रस्त; आराखडा तयार

| नेत्र | वार्ताहर |

दुगम भाग असलेल्या कर्जत तालुक्याला यंदादेखील पाणीटंचाईला सापेक्षे जाते लाग्यावर आहे. कर्जत तालुक्यातील १८ गावे आणि ६० आदिवासी वाड्यांना पिण्याच्या पाण्याची टंचाई दूष्प्रवणार आहे.

कृती आराखड्यानुसार तालुक्यातील पाणीटंचाई निवारणासाठी विधिवारी खोदणे, विहीरी खोदणे, विहीरीची दुसर्स्ती करणे आणि टैकरने पाणीपुरवठा करणे आदी कामे केली जातात. कर्जत तालुक्यात २० गावे आणि ६० आदिवासी वाड्यांना पिण्याच्या पाण्याची टंचाई दूष्प्रवणार आहे. त्याकामे केली जातात. आराखडा बांडिला आहे. आपदादर तसेच तालुक्याचे तहसीलदार, कर्जत पंचायत समिती गटविकास अधिकारी, पापां पुरवठा उपअधिकारी या अधिकार्यांनी आपां टैकरने पाणीपुरवठा करेली. आपांनी टैकरने पाणीपुरवठा केला जातात. आराखड्याला एक कोटी ५३ लाख रुपये खर्च करण्याची तरतुद करण्याचा प्रस्तव जिल्हाधिकारी यांना पाठवण्यात आला आहे. त्याकामे कामे पाणीटंचाईला निर्माण झाल्यावर टँकरने पाणीपुरवठा

करण्यासाठी ३९ लाख ५० हजारांची तरतुद केली आहे.

पापां टंचाई दूर करण्यासाठी अव्याप्तिसाठील असलारांच्या वाड्यांनी पुरवठा करावी. कर्जत तालुक्यातील लुटारेला पाणीटंचाईचे दूर करण्यासाठी आपांनी योजना आणि तेथेल पाण्याची उपलब्धता लक्षात घेऊन गावांचा समावेश पाणीटंचाईग्रस्त गावांमध्ये करण्यात आला आहे. कर्जतमधील भोपठेवाडी, आनंदवाडी, भक्तांवाडी, भूतीवाडीवाडी, धाम्यादांड, ठोवरवाडी, खानंद, अंभेपाडा, मोहोपाडा, सुतारपाडा, गरुडपाडा कळव, अंभराट निंद, किरली भीमनगर, खांडप, ओलमण, बोंडेशेत, आशणे, चेवणे, ढाक, तुंगी, पेठ आणि अंथराट वरेडी या १९ गावातील नेत्रांवाडी योजना आणि तेथेल पाण्याची उपलब्धता लक्षात घेऊन गावांचा समावेश पाणीटंचाईग्रस्त गावांमध्ये करण्यात आला आहे. कर्जतमधील भोपठेवाडी, आनंदवाडी, भक्तांवाडी, भूतीवाडीवाडी, धाम्यादांड, ठोवरवाडी, खानंद, अंभेपाडा, मोहोपाडा, सुतारपाडा, गरुडपाडा कळव, अंभराट निंद, किरली भीमनगर, खांडप, ओलमण, बोंडेशेत, आशणे, चेवणे, ढाक, तुंगी, पेठ आणि अंथराट वरेडी या १९ गावातील नेत्रांवाडी योजना आणि तेथेल पाण्याची उपलब्धता लक्षात घेऊन गावांचा समावेश पाणीटंचाईग्रस्त गावांमध्ये करण्यात आला आहे. कर्जतमधील भोपठेवाडी, आनंदवाडी, भक्तांवाडी, भूतीवाडीवाडी, धाम्यादांड, ठोवरवाडी, खानंद, अंभेपाडा, मोहोपाडा, सुतारपाडा, गरुडपाडा कळव, अंभराट निंद, किरली भीमनगर, खांडप, ओलमण, बोंडेशेत, आशणे, चेवणे, ढाक, तुंगी, पेठ आणि अंथराट वरेडी या १९ गावातील नेत्रांवाडी योजना आणि तेथेल पाण्याची उपलब्धता लक्षात घेऊन गावांचा समावेश पाणीटंचाईग्रस्त गावांमध्ये करण्यात आला आहे. कर्जतमधील भोपठेवाडी, आनंदवाडी, भक्तांवाडी, भूतीवाडीवाडी, धाम्यादांड, ठोवरवाडी, खानंद, अंभेपाडा, मोहोपाडा, सुतारपाडा, गरुडपाडा कळव, अंभराट निंद, किरली भीमनगर, खांडप, ओलमण, बोंडेशेत, आशणे, चेवणे, ढाक, तुंगी, पेठ आणि अंथराट वरेडी या १९ गावातील नेत्रांवाडी योजना आणि तेथेल पाण्याची उपलब्धता लक्षात घेऊन गावांचा समावेश पाणीटंचाईग्रस्त गावांमध्ये करण्यात आला आहे. कर्जतमधील भोपठेवाडी, आनंदवाडी, भक्तांवाडी, भूतीवाडीवाडी, धाम्यादांड, ठोवरवाडी, खानंद, अंभेपाडा, मोहोपाडा, सुतारपाडा, गरुडपाडा कळव, अंभराट निंद, किरली भीमनगर, खांडप, ओलमण, बोंडेशेत, आशणे, चेवणे, ढाक, तुंगी, पेठ आणि अंथराट वरेडी या १९ गावातील नेत्रांवाडी योजना आणि तेथेल पाण्याची उपलब्धता लक्षात घेऊन गावांचा समावेश पाणीटंचाईग्रस्त गावांमध्ये करण्यात आला आहे. कर्जतमधील भोपठेवाडी, आनंदवाडी, भक्तांवाडी, भूतीवाडीवाडी, धाम्यादांड, ठोवरवाडी, खानंद, अंभेपाडा, मोहोपाडा, सुतारपाडा, गरुडपाडा कळव, अंभराट निंद, किरली भीमनगर, खांडप, ओलमण, बोंडेशेत, आशणे, चेवणे, ढाक, तुंगी, पेठ आणि अंथराट वरेडी या १९ गावातील नेत्रांवाडी योजना आणि तेथेल पाण्याची उपलब्धता लक्षात घेऊन गावांचा समावेश पाणीटंचाईग्रस्त गावांमध्ये करण्यात आला आहे. कर्जतमधील भोपठेवाडी, आनंदवाडी, भक्तांवाडी, भूतीवाडीवाडी, धाम्यादांड, ठोवरवाडी, खानंद, अंभेपाडा, मोहोपाडा, सुतारपाडा, गरुडपाडा कळव, अंभराट निंद, किरली भीमनगर, खांडप, ओलमण, बोंडेशेत, आशणे, चेवणे, ढाक, तुंगी, पेठ आणि अंथराट वरेडी या १९ गावातील नेत्रांवाडी योजना आणि तेथेल पाण्याची उपलब्धता लक्षात घेऊन गावांचा समावेश पाणीटंचाईग्रस्त गावांमध्ये करण्यात आला आहे. कर्जतमधील भोपठेवाडी, आनंदवाडी, भक्तांवाडी, भूतीवाडीवाडी, धाम्यादांड, ठोवरवाडी, खानंद, अंभेपाडा, मोहोपाडा, सुतारपाडा, गरुडपाडा कळव, अंभराट निंद, किरली भीमनगर, खांडप, ओलमण, बोंडेशेत, आशणे, चेवणे, ढाक, तुंगी, पेठ आणि अंथराट वरेडी या १९ गावातील नेत्रांवाडी योजना आणि तेथेल पाण्याची उपलब्धता लक्षात घेऊन गावांचा समावेश पाणीटंचाईग्रस्त गावांमध्ये करण्यात आला आहे. कर्जतमधील भोपठेवाडी, आनंदवाडी, भक्तांवाडी, भूतीवाडीवाडी, धाम्यादांड, ठोवरवाडी, खानंद, अंभेपाडा, मोहोपाडा, सुतारपाडा, गरुडपाडा कळव, अंभराट निंद, किरली भीमनगर, खांडप, ओलमण, बोंडेशेत, आशणे, चेवणे, ढाक, तुंगी, पेठ आणि अंथराट वरेडी या १९ गावातील नेत्रांवाडी योजना आणि तेथेल पाण्याची उपलब्धता लक्षात घेऊन गावांचा समावेश पाणीटंचाईग्रस्त गावांमध्ये करण्यात आला आहे. कर्जतमधील भोपठेवाडी, आनंदवाडी, भक्तांवाडी, भूतीवाडीवाडी, धाम्यादांड, ठोवरवाडी, खानंद, अंभेपाडा, मोहोपाडा, सुतारपाडा, गरुडपाडा कळव, अंभराट निंद, किरली भीमनगर, खांडप, ओलमण, बोंडेशेत, आशणे, चेवणे, ढाक, तुंगी, पेठ आणि अंथराट वरेडी या १९ गावातील नेत्रांवाडी योजना आणि तेथेल पाण्याची उपलब्धता लक्षात घेऊन गावांचा समावेश पाणीटंचाईग्रस्त गावांमध्ये करण्यात आला आहे. कर्जतमधील भोपठेवाडी, आनंदवाडी, भक्तांवाडी, भूतीवाडीवाड

साहेबांवरचा विजय

इंग्लंड संघाविरुद्धची कसोटी मालिका चार विरुद्ध एक अशा फरकाने जिंकून कसोटी क्रिकेटही आपण गांभीयानि घेतो हे भारतीय संघ व प्रशिक्षकांनी दाखवून दिले आहे. विशेष म्हणजे आपल्या संघात तरुण व पहिल्यांदाच खेळणाऱ्यांचा भरणा अधिक होता. त्या मानाने इंग्लंडचा संघ चांगलाच अनुभवी होता. पण तरुणांची जिगर या अनुभवावर भारी पडली असे म्हणायला हवे. भारतात आता इतके क्रिकेट खेळले जाते की, कसोटी सामन्यांचे कोणालाही अप्रूप राहिलेले नाही. दरवर्षी सुमारे तीन महिने निव्वळ आयपीएलमध्येच जातात. सध्या महिलांची आयपीएल सुरु आहे. थोड्याच दिवसात पुरुषांची सुरु होईल. याखेरीज पन्नास घटकांच्या मालिका असतातच. त्यातून आठवण झाली की भारतीय संघ मग काही कसोटी क्रिकेट खेळतो. शास्त्रीय संगीत हेच खरे संगीत असे सर्व जण म्हणतात. मात्र तिन्ही त्रिकाळ या देशात वाजवले आणि ऐकले जाते ते हिंदी सिनेमांचे संगीत. सर्वात जास्त पैसे, प्रसिद्धी आणि संधी या हिंदी चित्रगीतांमध्येच असतात. तीच गोष्टी कसोटी क्रिकेटची झाली आहे. क्रिकेट खेळण्यात सर्वाधिक कस लागतो तो कसोटी खेळण्यात असे सर्वांना मान्य असते. पण खेळायचे मात्र खूप कमी लोकांना असते. त्यातच आता वेस्ट इंडिज, पाकिस्तान आणि श्रीलंका हे संघ खूपच कमकुवत झालेले आहेत. त्यामुळे येऊन जाऊन इंग्लंड, ऑस्ट्रेलिया, न्यूजीलंड आणि आफ्रिका हेच आपले खरे प्रतिस्पर्धी उरले आहेत. एकेकाळी या संघांमधल्या खेळांडूचा आणि संघांचा बराच दररा होता. त्याचे एक कारण असे होते की त्यांच्यासोबत खेळायची संधी कमी मिळत असे. ग्लेन मॅकग्रा किंवा विंडीजचा मालकम मार्शल यांना सतत तोंड द्यावे लागत नव्हते. आता आयपीएलमुळे बहुतांश नामवंत खेळांडू भारतात खेळतात व इतक्यांदा समोर येतात की त्यांच्या सर्व खुबी व वैशिष्ट्ये परिचित झाली आहेत. त्यामुळे त्यांची भीती उरलेली नाही.

तरुणांची कामगिरी

तरीही पाच तासात संपणारा खेळ आणि पाच दिवस चालणारा खेळ हा मोठा फरक बाकी आहे. खेळांडूचा फिटनेस, मानसिक ताकद, एकाग्रता इत्यादींची कसोटी त्यात लागते. त्यात आपण अव्वल आहोत हे भारतीय खेळांडूनी दाखवून दिल्याबद्दल त्यांचे अभिनंदन करायला हवे. आपल्या देशात भारताने गेल्या सुमारे बारा वर्षांत मालिका गमावलेली नाही. ती परंपरा रोहित शर्माच्या संघाने कायम ठेवली. प्रशिक्षक राहुल द्रवीड हा तर अस्सल कसोटी परंपरेतला शिस्तबद्ध व चिकाटीचा खेळांडू आहे. म्हणूनच त्याला वॉल म्हणून ओळखले जाते. इंग्लंडला इंग्लंडमध्ये पराभूत करणाऱ्या सौरव गांगुलीच्या संघात द्रवीडने मोठी भूमिका बजावली होती. काही काळ तो यष्टिरक्षक म्हणूनही अधिकची जबाबदारी पार पाडत असे. त्यानेच भारतीय संघाला घिंतीसारखे कसे उभे राहावे याची उत्तम शिकवण दिली असे म्हणावे लागेल. त्यामुळे च पहिल्या कसोटीत दारुण पराभव झाला तरीही भारतीय संघाचे नीतीधीर्घ खचले नाही. उलट ते पराभवातून उसळून उठले व पुढचे चार सामने या संघाने अधिकाधिक फरकाने जिंकले. यशस्वी जैस्वाल, सरफराज खान, देवदत्त पडिक्कल आणि यष्टिरक्षक ध्रुव जुरेल हे या मालिकेत भारताला गवसलेले उत्तम फलंदाज होत. यशस्वी हा मुंबईचा खेळांडू तर अवघ्या बाबीस वर्षांचा आहे व त्याने आल्याआल्याच द्विशतक ठोकून कमाल केली. पुढच्या सामन्यांमध्येही बाकीचे खेळांडू ढेपाळले तरी त्याने मात्र उत्तम कामगिरी केली. सरफराज हा बराच काळ कसोटीचे दार ठोठावत होता. त्याने रणजीमध्ये खो-च्याने धावा केल्या होत्या. पण त्याच्यासाठी संघात जागाच होत नव्हती. पण यावेळी विराट कोहलीने माघार घेतल्यामुळे आणि केल राहुलच्या दुखापातीमुळे तसेच श्रेयस अच्यरही बाहेर गेल्यामुळे मधली फळी एकदम खाली झाली. तिचा रजत पाटीदार वगळता सर्व नवोदितांनी फायदा उठवला. शुभमन गिल हा पहिल्या तीन कसोटींमध्ये चाचपडत खेळत होता. पण शेवटी त्यानेही शतक ठोकून आपल्याला सूर गवसल्याचे दाखवले.

त्यामुळ त रद्द करण्याचा निर्णय आधक महत्वाचा आहे. मुस्लिम विवाह कायदा समाजातील लोकांना मुस्लिम विवाह आणि घटस्फोटाची ऐच्छिक नोंदणी करण्याची सुविधा प्रदान करते. मुस्लिम लोकांना विवाह आणि घटस्फोटाची नोंदणी करण्यासाठी परवाने देण्यास सरकारला अधिकृत

गोलंदाजांचे श्रेय

फलंदाजांबाबत कायम बोलले जाते. पण सामने जिंकून देतात ते गोलंदाजच. प्रतिपक्षाचे वीस बळी घेणे हे आव्हानातमक असते. पण आपल्या फिरकीपटूनी ते करून दाखवले. कुलदीप यादव हादेखील कसोटीत आतबाहेर करीत होता. पण या मालिकेत त्याने कमालीची कामगिरी केली. रविचंद्रन अश्विन हा चाळीशीच्या जवळ येऊनही फिट असलेला आपला गुणी खेळाडू आहे. त्याने या मालिकेत सर्वाधिक म्हणजे वीस बळी घेतले. धरमशाला कसोटीत त्याने पाच बळी घेतल्याने तिसऱ्याच दिवशी खेळ संपला. अजय जडेजा हा आपल्याला गोलंदाजी व फलंदाजीमध्ये तारून नेणारा संकटमोचक झाला आहे. त्याने बेन स्टोक्ससारख्यांचे हुकमी बळी मिळवले आणि सामने फिरवले. दुसरीकडे आपल्या ज्यावेळी खेळपट्टीने साथ दिली तेव्हा बुमरा आणि सिराज यांनी साहेबांचे कंबरडे मोडले. किंवद्दन, जलदगती गोलंदाजांची एक मोठी फळीच आपल्यापाशी तयार झाली आहे. महंमद शार्मी सध्या जखमी असल्याने बाहेर आहे. पण विश्वकरंडकामध्ये तोच आपला सर्वात भेदक गोलंदाज होतो. दक्षिण आफ्रिकेच्या दौऱ्यात आवेश खान, प्रसिद्ध कृष्णा इत्यार्दीनीही चांगली कामगिरी केली होती. याखेरीज अर्शदीप सिंग, नवदीप सैनी, दीपक चहर, शार्दूल ठाकूर इत्यादी अनेक जण कधीही संघात येऊ शकतात असे आहेत. किंवद्दन, कसोटी न खेळलेले पण तितकेच उत्तम असे आणखी अकराच काय वीस खेळाडू आपल्या देशात आढळू शकतात हीच भारताची आजची मोठी ताकद आहे. इंग्लंडच्या दौऱ्यापूर्वी त्यांच्या बेझबॉल नावाच्या त्यांच्या आक्रमक खेळाची बरीच चर्चा होती. एकाकाळी वरिंद्र सहवाग किंवा श्रीलंकेचा सनथ जयमूर्या या सलामीवीरांनी हीच पध्दत अवलंबली होती. कसोटीसुधा पन्नास घटकांसारखी खेळायची त्यांच्या खेळीचा गाभा होता. पण इंग्लंडचा संघ भारतात ती करामत दाखवू शकला नाही. असो. भारतीय संघ स्वतःच्या देशात नेहमीच भारी ठरतो. आता हाच पराक्रम आपल्याला इंग्लंड व ऑस्ट्रेलियामध्येही पाहायला मिळावा अशी अपेक्षा.

विचार

आसाममध्ये भाजपचे ध्रुवीकरणाचे पाऊल

आसाममधील मुस्लिमांची ३४ टक्के
लोकसंख्या लक्षात घेता सीए आणि
अन्य कायद्यांना विरोध सुरु होताच
विरोधाला शह देण्यासाठी आसामचे
मुख्यमंत्री हिंमंता बिस्वा सरमा यांनी
मुस्लिम विवाह कायदा रद्द केला.
त्यामुळे तिथल्या प्रादेशिक पक्षाने
तसेच 'आप', समाजवादी पक्ष
आणि काँग्रेसने विरोध सुरु केला
आहे. त्यातून मतांच्या ध्रुवीकरणाद्वारे
लोकसभेच्या निवडणुकीत यश
मिळवण्याची रणनीती आखली जात
आहे.

केले. आता कायदा रद्द झाल्यामुळे लोक विवाह आणि घटस्फोटाची नोंदणी करू शकणार नाहीत. आता विवाह आणि घटस्फोट नोंदणीची जबाबदारी जिल्हा आयुक्त आणि जिल्हा निबंधक १४ यांची असेल, अशी माहिती देण्यात आली आहे.

विशेष विवाह कायद्यांतर्गत सर्व विवाहांची नोंदणी व्हावी, अशी सरकारी इच्छा आहे. याशिवाय जुन्या कायद्याचा गैरवापर करून अल्पवयीन मुला-मुलींचीही नोंदणी केली जात आहे. पूर्वी हे विशेष विवाह अंतर्गत ठेवले जात नव्हते; परंतु आता ते विशेष विवाह अंतर्गत नोंदणीकृत केले जातील. तसेच मुस्लिम विवाह कायद्यात वयाच्या संदर्भात कोणतीही तरतुद नव्हती; मात्र नवीन नियमांनुसार वयोमर्यादाही लागू होणार आहे. आता मुलाचे वय २१ आणि मुलीचे वय १८ असले तरच विवाह नोंदणी करता येणार आहे. विशेष विवाह कायद्यांतर्गत विवाह, घटस्फोट, मूल दत्क येणे या गोष्टी धार्मिक नियम

करायला हवा होता. माजी केंद्रीय मंत्री पिरीराज सिंह यांनी सर्वांना कायदा सारखाच असावा, असे म्हटले आहे. तसे असेल तर सर्व धर्मियांसाठी एकच विवाह कायदा करण्याची गरज होती. केवळ मुस्लिम विवाह कायदा रह करून उपयोग नव्हता. शरीयत आणि कुराणाबाबत मुस्लिम अधिक संवेदनशील आहेत. त्यांच्यात जागृती करून किंवा त्यांना विश्वासात घेऊन कायदा करता आला असता; परंतु तसे केले गेले नाही. त्यामुळे वाद सुरु झाला आहे. या मुद्द्यावर समाजवादी पक्षाचे खासदार एस. टी. हसन म्हणाले की मुस्लिम फक्त शरीयत आणि कुराणचे नियम पाळतील. हिंदूची मते मिळवण्यासाठी आणि धूबीकरण वाढवण्यासाठी सरकारने हा निर्णय घेतला आहे. 'एआययूडीएफ'चे प्रमुख बृद्धीन अजमल म्हणाले की सरकारला मुस्लिमांना भडकवायचे आहे, पण असे होणार नाही. या मुद्द्यावर आता नाही, तर निवडणुकीनंतर धूबीकरण होऊ शकते.

बदरुद्दीन अजमल यांच्या 'एआययूटीएफ'चे आम दार हाफिज रफिकुल इस्लाम यांनी हिंमंता बिस्वा सरमा सरकारमध्ये समान नागरी कायदा आणपण्याचे धाडस नाही, असे सांगितले. सरकारमध्ये हिंमत असेल तर समान नागरी कायदा करून दाखवावा, असे आव्हान त्यांनी दिले. आम आदमी पक्षाने आठ तरखेलाच आसाममधील तीन लोकसभा जागांसाठी उमेदवारांची नावे जाहीर केली होती. आता पाच राज्यांमध्ये आम आदमी पक्ष आणि कॅंग्रेसची युती जाहीर झाली आहे. त्यात आसामचा समावेश नव्हता; परंतु आता तिथेही कॅंग्रेस आणि 'आप'मध्ये युती होण्याची शक्यता आहे. लोकसभेच्या या तीन जागा आम आदमी पक्षाला दिल्या जातील आणि इतर जागा कॅंग्रेस आणि त्याच्या मित्रपक्षांसाठी सोडल्या जातील. आम आदमी पक्षाच्या नेत्यांनी आसाममधील युतीबाबत सकारात्मक प्रतिसाद दिला आहे. आम आदमी पक्षाचे मंत्री सौरभ भारद्वाज म्हणाले की आसाममध्ये अजूनही चर्चा सुरु

भाजपशासित राज्यांमध्ये समान नागरी
संहितेवरून वाद सुरु आहे. उत्तराखण्डम
 राहो भिडे

ये पुष्टरसिंह धामी यांच्या सरकारने विधानसभेमध्ये विधेयकही मंजूर केले आहे. दरम्यान, अलिकडेचे नासामध्ये मुख्यमंत्री हिंमता बिस्त्रा सरमा यांच्या निंमिंडळाने मुस्लिम विवाह कायदा रद्द करण्याचा निर्णय ठेवला. समान नागरी संहितेच्या दिशेने पहिले पाऊल हूणूनी ही याकडे पाहिले जात आहे. आता मुस्लिम विवाह कायदा रद्द केल्यानंतर आसामधील मुस्लिम समाजात कायदा बदल होणार हा प्रश्न आहे. मुस्लिम विवाह कायदा रद्द करण्याबाबत आसाम सरकारचे म्हणणे आहे की त्यात विवाह आणि घटस्फोटाची नोंदणी अनिवार्य नाही आणि रांदणीची प्रक्रियाही आगदी अनौपचारिक आहे. त्यामुळे नायमांचे उल्लंघन होण्याची शक्यता वाढते. त्यामुळेच तो रद्द करण्यात आला आहे. मुस्लिम विवाह कायदाद्वारे नालविवाह सहज होत असल्याचे सरकारचे म्हणणे आहे, म्हायमुळे ते रद्द करण्याचा निर्णय अधिक महत्वाचा आहे. मुस्लिम विवाह कायदा समाजातील लोकांना मुस्लिम विवाह आणि घटस्फोटाची ऐच्छिक नोंदणी करण्याची सुविधा दान करते. मुस्लिम लोकांना विवाह आणि घटस्फोटाची रांदणी करण्यासाठी परवाने देण्यास सरकारला अधिकृत नंसाराच ठरबल्या जातील. विशेष विवाह कायद्यांतर्गत लग्न करण्यासाठी मुलगा किंवा मुलगी एकाच धर्माचा असणे बंधनकारक नाही. याशिवाय, या कायद्याद्वारे भारतातील प्रत्येक नागरिकाला कोणत्याही धर्माच्या किंवा जातीच्या पुरुष किंवा स्त्रीशी विवाह करण्याचा अधिकार प्राप्त झाला आहे. विशेष विवाह कायद्यातील नियमांनुसार, विवाहाप्रसंगी संबंधित व्यक्ती आधी विवाहित असता कामा नये. विशेष विवाह कायद्यानुसार विवाह झाला असेल, तर जिल्हा न्यायालयातून घटस्फोटही मंजूर केला जाऊ शकतो आणि दोन्ही पक्ष विवाह बंधन तोडू शकतात.

खेरे तर नवीन कायदा अतिशय चांगला आहे. त्यामुळे अल्पवयीन मुला-मुलींचे विवाह ठरवतील. त्याच्बरोबर लहान वयात मुलांवर पालकत्वाची जबाबदारी येणार नाही. मुरुर्त्याचा आरोग्याचे प्रश्न सूटू शकतील. खेरे तर हिंदू विवाह कायदा, मुस्लिम विवाहासारखे कायदे रद्द करायला हवेत; परंतु मुस्लिम विवाह कायदा रद्द करताना हिंदू विवाह कायदा तसाच टेवणे योग्य नाही. समान नागरी कायदा करण्यासाठी हे एक पाऊल मानले जात असेल, तर एका पायाने चालता येत नाही. दोन्ही पावलांचा वापर सरकारने

देत आहे; परंतु हे अजिबात खेरे नाही. या मुद्द्यावरूनही निषेधाचे सूर उमटले आहेत. 'एआययूटीएफ'चे आमदार रफिकुल इस्लाम यांनी सरकारच्या या निर्णयाला विरोध करत निवडणुकीच्या काळात मुस्लिमांना त्रास देण्यासाठी हा निर्णय घेण्यात आल्याचे सागितले. 'आसाम मुस्लिम विवाह आणि घटस्फोट नंदेंपी कायदा' रद्द करण्याच्या आसाम सरकारच्या घोषणेतू मुस्लिम समाजाचे नेते विरोध करत आहेत. एकीकडे भाजपने मतांचे ध्रुवीकरण सुरु केले आहे. दुसरीकडे लोकसभेच्या निवडणुका डोऱ्यासमोर ठेवून आणि भाजप करत असलेले मतांचे ध्रुवीकरण पाहता कांग्रेस आणि 'आप'नेही मतांचे विभाजन टाळण्याचा प्रयत्न सुरु केला आहे. आसाममधील 'एआययूटीएफ' पक्षही त्या दृष्टीने निर्णय घेण्याची शक्यता आहे. अजमल यांनी निवडणुकीनंतर मुस्लिम विवाह कायद्याबाबत आता शांतता पालण्याचा आणि निवडणुकीनंतर आंदोलन करण्याचा इशारा दिला आहे. आसाममधील मुस्लिम विवाह आणि घटस्फोट कायदा रद्द करण्याच्या निर्णयावर कांग्रेस नेते अब्दुर रशीद मंडळ यांनी नाराजी व्यक्त केली आणि हा भेदभाव करणारा निर्णय असल्याचे म्हटले आहे.

ଆজকାଳ

सिलेंडरची दर-कपात, भाजपाचे राजकारण

सालडरच दर कमा करात किंवा उज्ज्वला नोजनेतर्गत मिळणारे अनुदान वाढवीत भाजपाने हिला मतदारांवर आपले लक्ष केंद्रित करण्याचा यथ केला आहे. निवडणुकीच्या दृष्टीने महिलांची मतेते भाजपासाठी महत्वाची आहेत. पंतप्रधान मोदी नंतरीनी अनेकदा आपल्या भाषणाद्वारे महिला सक्षम करणाचा मुद्दा अधोरेखित केला आहे. भाजपाच्या त्याने केलेल्या दाव्यानुसार, २०१९ च्या लोकसभा नेवडणुकीतील विजयात महिलांची मते निर्णयक हिली होती.

लोकसभा निवडणक काही दिवसांवर येऊन पली आहे. कोणत्याही क्षणी निवडणक जाहीर होऊ शकते, अशी परिस्थिती आहे. अशातच केंद्रातील मोदी सरकारने महिला दिनाचे औचित्य साधून घरगुती संलिंडरच्या दरात १०० रुपयांची कपात करण्याचा निर्णय जाहीर केला आहे. त्यावरून विरोधकांनी ही नोकेची झोड उठवली आहे. हा निर्णय आगामी नेवडणक डोऱ्यांसमोर ठेवून घेण्यात आल्याचा सारोप विरोधकांकदून करण्यात येत आहे. त्यावरून साता राजकीय वर्तुळात विविध चर्चाही रंगताना घायला मिळत आहेत.

विधानसभा निवडणुकापूर्वाही अशाच प्रकार निर्णय घेत सिलिंडरचे दर २०० रुपयांनी करण्याचा निर्णय केंद्रातील मोदी सरकारने घेत नाही. तसेच पंतप्रधान उज्ज्वला योजनेची व्यावाढवीत संबंधित राज्यातील ७५ लाख कुटुंबांना योजनेतर्गत आणण्याची घोषणा केली होती. त्यानंतर ऑक्टोबर महिन्यात सरकारने उज्ज्वला योजनेतर्गत देण्यात येणारे अनुदानही ३०० रुपयांपर्यंत वाढवली.

भाजपातील अंतर्गत सूत्रांनी दिलेल्या माहितीनुसार पाच राज्यातील निवडणुकांपूर्वी पक्षाने केलेल्या संक्षणात महिलांमध्ये भाजपा सरकाराविरोधात असंतुष्ट असल्याचे बघायला मिळाले होते. त्यामुळे पक्षातील संघटन पातळीवरही यावर उपाय म्हणून सिलिंडर दर कमी करण्याची मागणी होऊ लागली होती.

भाजपातील सूत्रांच्या मते, पक्षातील नेत्यां संवाद साधताना पंतप्रधान मोदी हे नेहमी महिला मतदारांवर लक्ष केंद्रित करण्याच्या सूचना देतात. आगामी निवडणुकीत महिला मतदार निर्णय ठरतील, असे ते म्हणतात. गेल्या वर्षी मध्य प्रदेश छत्तीसगढमध्ये मिळालेल्या विजयाचे श्रेयही मोदी महिलांना दिले होते. त्याशिवाय गेल्या स्वातंत्र्य

मोदी सरकारच्या निर्णयावर विरोधकांकडून टीट्यान, सिलिंडरचे दर कमी करण्यान, निर्णयावरून विरोधकांनी मोदी सरकारवर जोरातीका केली आहे. तसेच त्यांनी या निर्णयावरून वेळेवरही प्रश्ननिह उपस्थित केले आहे. खासगी सुप्रिया सुळे यांनीही या मुद्द्यावरून मोदी सरकारावरून लक्ष्य केले आहे. ''मोदी सरकारच्या निर्णयावरून मला अजिबात आश्चर्य वाटत नाही. गेली : वर्ष देशात मोर्दींची सत्ता आहे. मात्र, त्यांना अनिवडणुकीच्या तोंडावर महिलांची काळजी अवृत्त लागली आहे. काही दिवसांनी हादेखील एखाद जुमला ठरेल, अशी टीका सुळे यांनी केले. कांग्रेसनेही या मुद्द्यावरून मोदी सरकाराला लक्ष्य केले आहे. ''भाजपा हा अतिशय हुशार पक्ष आहे. ते ३१५ रुपयांचे सिलिंडर १००० रुपयांना विकतात. त्यानंतर १००० रुपये कमी करतात'', अशी प्रतिक्रिया कांग्रेसचे प्रवक्ते सुरेंद्र राजपूत यांनी दिली.

विशेष म्हणजे काही दिवसांपूर्वी झालेल्या प

सरकारच्या म्हणण्यानुसार, मोदी सरकारने अतलेल्या या निर्णयाचा फायदा देशातील ३३ गोटी कुटुंबांना होण्याची शक्यता आहे. त्यामध्ये तप्रधान उज्जवला योजनेचा फायदा घेणाऱ्या १० गोटी कुटुंबांचाही समावेश आहे. या कुटुंबांना साधीच प्रतिसिलिंडरमागे ३०० रुपयांचे अनुदान देले जात आहे.

खरे तर निवडणूक आली की, सिलिंडरचे दर दिनाच्या भाषणातही पंतप्रधान मोदींनी महिं सक्षीमकरणाच्या मुहूऱ्यावर भर दिला होता. यावेत त्यांनी बचत गटांनी केलेल्या कायार्याचे कौतुकही केंद्र होते. तसेच त्यांनी 'लखपतीदीदा' योजनेची घोषणा केली होती.

आकडेवारीचा विचार केला, तर २०१९ २०२४ दरम्यान महिला मतदारांची संख्या जवळप्पे ९.३१ टक्क्यांनी वाढली आहे. २०१९ मध्ये

ता; केली. तेलंगाणात तक्कालीन मुख्यमंत्री के. चंद्रशे
हो. यांनीही ४०० रुपयांत सिलिंडर देण्याची घोषणा के
व्या होती.
हो.

मराठी साहित्यिक दिनविशेष

अक्षर मार्च

१९२२:- आधुनिक जागिवांचे दर्शन घडवून वरलौकिक संपादन करणारे सामाजिक नाटककार ठेकाऱ्यांकर गोविंद साठे यांचा जन्म. 'संसा आणि कासव' त्यांचे नाटक गाजले आणि पुढे सई परांजपे अंती त्यावर 'कथा' हा चित्रपटही (शंगो यांना श्रेय उन) केला. 'धन्य मी', 'कृतार्थ मी', 'छापील सासार', 'स्वप्नांचे धन' ही नाटके, 'चिंचा आणि रोरे' हा काव्यसंग्रह, चार काढबंज्या आदी साहित्य त्यांचे आहे. १९१७:- अशमसार या टोपण नवाब लेखन करणारे लेखक, पट्टीचे वक्ते धोंडो विडुल शपांडे यांचा जन्म. नियतकालिकातूस स्पूट लेखन राणज्या देशपांड्यांना संतसाहित्य, शाहिरी वाड़्यमय आणि आधुनिक कवितेबदल आस्था होती. 'मर्हं राजंच्या कविता : एक अश्यास', 'जी. ए. च्या कथा एक अन्वयार्थ' या पुस्तकात त्यांचे लेख समाविष्ट. पाशिवाय 'मला दिसलेली नाटके', 'महाभारत आणि रोता : व्यक्तिनीती की समुहनीती', 'राजमुद्रा' आदी स्तंसके प्रकाशित. 'अशमसार' हा राजकीय विषयांवर लेखन केलेला लेखसंग्रह प्रसिद्ध. १९२३:- लेखक गो. तथा बापूराव वैद्य यांचा जन्म. राष्ट्रीय संघाच्या शीतून तयार झालेल्या या बहुउपसंपत्त व्यक्तिमत्त्वाच्या विचारखंताने २५ वर्षाहून अधिक काळ वृत्तपत्रसुष्ठीत शासफिरी केली. त्यांचे विपूल लेखन विविध वृत्तपत्रे

आणि नियतकालिकांतून प्रकाशित. याखेरीज 'हिंदुत्व' : जुने संदर्भ-नवे अनुबंध', 'हिंदू संघटन : शक्यता, आवश्यकता, सफलता', 'हिंदू हिंदुत्व, हिंदुआष्ट-आजच्या संदर्भात', 'माणोवा', 'राष्ट्र, राज्य आदी शासन' आदी पुस्तके त्यांच्या प्रगल्भतेची साक्ष देतात. १९२९:- वाकिली आणि न्यायदानासारख्या रुक्ष क्षेत्रात तीन दशक काम करूनही कला, साहित्य, धर्म आदी विषयांवर लेखन करणारे लेखक आत्मचिन्तकार न्या. राजाभाऊ गवांदे यांचा जन्म. लेखक चंद्रकांत काकोडकर लिखित 'श्यामा' या कांदंबरी विरुद्धच्या खट्ट्यात त्यांनी दिलेला निकाल महत्वपूर्ण ठरला. कलावंताने सर्जनशील स्वातंत्र्य अबाधित राखताना निवळ गल्लाभरु लिखाणावर नियंत्रण आवश्यक असे मत निकालात त्यांनी दिले. आचार्य अत्रे, ना. सी. फडके यांच्या साक्षीमुळे हा खट्टला गाजला होता. 'आठवर्षांचा मोहोर' हे त्यांचे आत्मपर लिखाण. याशिवाय व्याख्याने आणि विविध नियतकालिकांतून ते सातत्याने लेखन करत असत. १९२९:- प्रौढ साक्षरासाठी लेखन करणाऱ्या लेखिका, बालसाहित्यिक, पत्रकार, कथाकथनकार मालती मोरैश्वर निमखेडकर यांचा जन्म. ह्यांचे 'अनसुया' पेरणीचं बियाण' ह्या प्रौढ साक्षरासाठी कांदब्या, 'गोष्ट संगत ऐका भाग १, २' हे कुमार वाडःमय, 'आशलेपा' हे काव्य, 'चातक' ही कांदंबरी, 'जिकडे तिकडे हिरवे गार' आणि 'मने एका मातीची' ह्या बालनाटिका. 'भायविधाता नारायण'

या प्रथासह 'नामानिराळा', 'अकर्म', 'कातरभेट', 'गोची' 'भरती ओहोटी' ह्या कथासंग्रहासह 'प्रेमाची माणसं', 'सभोताल' हे ललित लेखसंग्रह, 'प्रजक्ताची फुले' हे संपादित नामाकित मधून मान्यवांच्या मुलाखतीचे संकलन आणि नैसर्गिक शेतीचे पुरस्कर्ते श्री. भास्कर साने यांच्या कार्यावर लिहिलेले पुस्तक अशी साहित्यसंपदा. १९४९:- लेखिका, पेशाने डॉक्टर लोना विलास मोहाडीकर यांचा जन्म. लैंगिक, वैवाहिक या विषयावर सातत्याने लेखन. ह्याच विषयावर ह्यांचे 'कामदर्पण', 'कामरंग', 'कामविश्व अविवाहितांचे', 'कामविश्व नवविवाहितांचे', 'काम विश्व संसारिकांचे', 'लैंगिक जीवन : शास्त्र व चिकित्सा', 'लैंगिक जीवशास्त्र व स्वास्थ' अशी प्रथंसंपदा. १९५२:- लेखक विश्वास किसन पाटील यांचा जन्म. 'अग्निकुंडात उमलेला गुलाब' हे साहित्य अकादमी गुजराती अनुवादीत केलेल्या पुस्तकांशिवाय साने गुरुर्जींचे चरित्र, याशिवाय गांधीर्जींचे त्रिखंडात्मक चरित्र. हिंदूस्वराज्य एक मागोवा, हिंदूस्वराज्याची मुल-तत्त्वे, पूर्णवाद आणि गांधीचरित्र, आपले साने गुरुजी, साने गुरुर्जींच्या कविता इ.साहित्य संपदा. १९५९:- इतिहासकार आणि पुराणवस्तुसंशोधक यशवंत राजाराम गुप्ते यांचे निधन. क.हाडचे वर्णन व आदी पुस्तके त्यानी लिहिली होती.

